Az MTT elnökeként tervezett feladataim, terveim, legfontosabb talajtani és társaságszervezési prioritások

A Magyar Talajtani Társaság alapszabályában megfogalmazott elsődleges cél a talajtan és rokontudományai művelésével foglalkozó szakemberek összefogása, a talajtani tudományok fejlesztése és bemutatása, az ismeretterjesztés támogatása, a szakmai továbbképzés elősegítése, valamint a talajtani közösség szakmai és társadalmi érdekeinek képviselete.

Amikor négy évvel ezelőtt megfogalmaztam elnöki programomat, egyik legfontosabb célként a talajtan láthatóságának növelését, a szakmai közösség aktivizálását és a Társaság társadalmi beágyazottságának erősítését jelöltem meg. Az elmúlt ciklus eredményei azt mutatják, hogy ezen a területen jelentős előrelépés történt.

Kétségtelen, hogy a talajok szerepének felértékelődésében szerepet játszottak az országot egyre súlyosabban érintő kiszáradási folyamatok, az aszályok és a klímaváltozás hatásai. Ugyanakkor büszkén mondhatjuk, hogy a Magyar Talajtani Társaság is aktív alakítója volt ennek a folyamatnak. Az elmúlt években rendszeres résztvevőivé váltunk a talajokat érintő szakpolitikai és kormányzati egyeztetéseknek, számos stratégiai dokumentum véleményezésében vettünk részt, és a korábbinál jóval erőteljesebb szakmai érdekképviseletet valósítottunk meg.

Különösen fontos eredménynek tartom, hogy a talajtan kilépett a szűk szakmai körből. A „Talaj a talpad alatt" kampány, az „Év Talaja" kezdeményezés, a Nemzetközi Talajtani Unió által meghirdetett Világ Év Talaja programban elért sikerünk, valamint a számos sajtómegjelenés, podcast, rádió- és televíziós szereplés mind hozzájárultak ahhoz, hogy a talajok ügye ma már széles társadalmi figyelmet kapjon.

Jelentősen erősödött nemzetközi és Kárpát-medencei jelenlétünk is. Erdélyben, a Vajdaságban és a Felvidéken számos szakmai programot szerveztünk vagy támogattunk, amelyek révén a Magyar Talajtani Társaság valóban a teljes magyar nyelvű talajtani közösség egyik meghatározó szakmai fórumává vált. Idén egy erdélyi szelvény nyerte az év talaja címet, sok helyi embert megmozgatva és a talajok láthatóságát növelve.

Komoly előrelépés történt a szervezeti működés fejlesztésében is. Elindítottuk a támogatói programot, több sikeres pályázatot nyertünk és valósítottunk meg, valamint lehetőségünk nyílt főállású munkatárs alkalmazására. Ez utóbbi talán az egyik legjelentősebb szervezeti mérföldkő volt az elmúlt években, hiszen a napi ügyintézés, a pályázatok kezelése, a kommunikáció és a rendezvényszervezés hatékonysága jelentősen javult.

Fontos eredményként tekintünk a Magyar Mezőgazdasági Múzeumban létrejött „Nemcsak por és sár" kiállításra is, amely elsőként mutatta be ilyen átfogó módon a talajok világát a nagyközönség

számára. Különösen örömteli, hogy a kiállítás további helyszíneken is folytatódik, így még szélesebb közönséghez juthat el.

Mindezek az eredmények ugyanakkor nem lezárják, hanem új szintre kell, hogy emeljék a Társaság feladatait.

A következő ciklus prioritásai

A társadalmi és szakpolitikai szerep további erősítése

Az elmúlt évek bizonyították, hogy a társadalom és a döntéshozók részéről egyaránt nagyobb az érdeklődés a talajok állapota, a vízmegtartás, az aszálykezelés, az élelmiszerbiztonság és a klímaadaptáció iránt. Célom, hogy a Magyar Talajtani Társaság tovább erősítse szakértői szerepét, és a talajt érintő kérdésekben megkerülhetetlen szakmai partnerként vegyen részt az előkészítő és döntéshozatali folyamatokban.

A támogatói rendszer és a gazdasági stabilitás fejlesztése

Bár a támogatói program elindítása fontos siker volt, annak fejlesztése továbbra is kiemelt feladat. Stabil, átlátható és hosszú távon fenntartható együttműködési rendszert kívánunk kialakítani a szakmai szervezetekkel, vállalkozásokkal és intézményekkel annak érdekében, hogy a Társaság gazdasági mozgástere tovább bővüljön.

Fiatal kutatók és szakemberek támogatása

A talajtan jövőjének záloga az utánpótlás. Erősíteni kívánjuk a fiatal kutatók és hallgatók bevonását, támogatni szeretnénk szakmai fórumaikat, publikációs lehetőségeiket, valamint erősíteni szerepüket a Társaság szakosztályainak munkájában és vezetésében, ami már egyes szakosztályokban meg is történt.

A társtudományok és a Kárpát-medencei kapcsolatok további erősítése

Folytatni kívánjuk a földrajzos, geológus, hidrológus, ökológus, régész és egyéb rokon szakterületek képviselőinek bevonását a Társaság életébe. Célunk, hogy a talajjal kapcsolatos tudás integráló platformjává váljunk. Emellett tovább erősítjük kapcsolatainkat a szomszédos országok talajtani szervezeteivel és a határon túli magyar szakmai közösségekkel.

Digitális és adatvezérelt talajtan, diagnosztikus, érthető talajinformáció terjesztése

A következő évek egyik legfontosabb szakmai kihívása a talajtani adatok és módszerek harmonizációja, valamint azok gyakorlati hasznosítása lesz. Támogatni kívánjuk az adatok hozzáférhetőségét, a Soil-WEB és más hasonló kezdeményezések továbbfejlesztését, valamint a talajtani információk napi szintű alkalmazását a kutatásban, a szaktanácsadásban és a gazdálkodásban. Ehhez szükséges a Talajtani adatok érthető és a gazdálkodást konkrétan meghatározó formába öntése és terjesztése, ami a diagnosztikus szemlélet párhuzamos bevezetését igényli, megtartva és építve a hagyományos Talajtani értékekre is kommunikációs nyelvekre is.

Tudatos talajhasználat és szaktanácsadás

A precíziós és adatvezérelt gazdálkodás korában a talajtani szaktudás felértékelődik. A Társaság egyik legfontosabb küldetése, hogy segítse a gazdálkodókat a talajtani adatok szakszerű értelmezésében, előmozdítsa a tudatos talajhasználatot, és támogassa a korszerű, valós szakmai értéket képviselő szaktanácsadási rendszerek fejlődését.

Talajtan a társadalomban

Az elmúlt ciklus sikerei bizonyították, hogy a talajok ügye képes megszólítani a szélesebb közvéleményt. Ezért tovább kívánjuk fejleszteni az ismeretterjesztési programokat, növelni a médiamegjelenések számát, folytatni az „Év Talaja" és a „Talaj a talpad alatt" programokat, valamint új kezdeményezésekkel kívánjuk megszólítani az iskolákat, pedagógusokat és fiatalokat.

1. Zárszó

Az elmúlt négy év legfontosabb tanulsága számomra az, hogy a Magyar Talajtani Társaság akkor tud igazán eredményes lenni, ha kezdeményező, nyitott és látható. Az előttünk álló időszakban nem egyszerűen folytatni szeretném az eddig megkezdett munkát, hanem egy új szintre emelni azt: erősebb szakmai érdekképviselettel, szélesebb társadalmi jelenléttel, stabilabb szervezeti háttérrel és még aktívabb szakmai közösséggel.

Hiszem, hogy a talajok ügye ma fontosabb, mint valaha. A Magyar Talajtani Társaságnak pedig kötelessége és lehetősége is van arra, hogy ennek az ügynek meghatározó szakmai és társadalmi képviselője legyen Magyarországon és a Kárpát-medencében.

Miskolc, 2026. Augusztus 25.

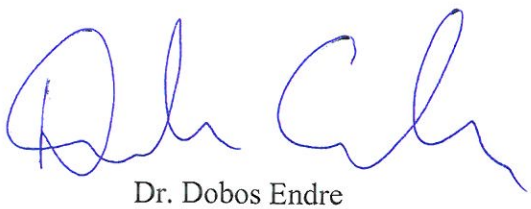

Dr. Dobos Endre